

meget ejendommelige, hvis man skulde komme til at se, at alt gaar over Esbjerg. Det skal jeg imidlertid senere komme tilbage til. Men lad nu være, at det vilde blive en dyr Historie, det var jo endda det mindste, skønt jeg rigtignok mener, at naar man skal til at give mange Penge ud, er det bedst at faa saa meget som muligt for Pengene og ikke give flere ud end nødvendigt. Men det, som er min Hovedanke mod Tanken om Statsdrift, er den, som jeg allerede har nævnt før, at Statsdriften paa ingen Maade vil blive tilfredsstillende. Det vil ganske sikkert gaa saaledes, som den højtærede Minister forudsigte. Muligvis og rimeligvis ville de Mangler, der nu klages over, kunne afhjælpes, men der vil saa opstaa andre Klager. Det er ikke let at staa her paa Forhaand og profetere om, hvilke Klager det vil blive, men der vil sikkert opstaa mange og velbegrundede Klager over hele den Maade, hvorpaa Driften ledes, og disse Klager ville i Reglen støde an og prelle virkningsløst af paa hele det Embedssystem og Embedsmaskineri, vi have. Vi have jo i en Række af Aar set — jeg tror, at alle Landboere kende det, navnlig alle de, der ere i Bestyrelserne for Landbosforeninger — hvor vanskeligt det har været for Landbruget at trænge igennem med sine Fordringer hos Statsbanerne. Der har staaet Aar efter Aar en haard og alvorlig Kamp for at faa Ting gennemførte, som man skulde synes fra Statsbanernes Standpunkt var Bagateller, men som for Landbruget vare af den største Betydning. Endnu den Dag i Dag er man paa mange Omraader langtfra kommen til noget tilfredsstillende Resultat. Det ærede Medlem fra Storehedinge (Svend Høgsbro) anførte jo haade under Finanslovens første Behandling og i Gaar de Klager, der ere blevne førte med Hensyn til Jsbogne. Der er et Punkt, hvor man endnu har langt tilbage, før man kommer til en god Drift, skønt man skulde synes, at det forholdsvis maatte være en Bagatel for Statsbanerne at rette sig efter Landbruget paa dette Punkt. Der er sikkert langt tilbage endnu. Nu blev det ganske vist oplyst, at naar der ikke paa en enkelt Station var Gods nok til Jsboguen, kunde Boguen holde ved den næste eller en anden Station og tage noget mere Gods op. Ja, det er nok meget rigtigt, men, saa vidt jeg ved, forholder det sig dog med denne Holden paa den Maade, at Boguen skal spændes fra Toget og ikke kommer med det samme Tog, men maa vente, til det næste Godstog kommer. Jeg tror ganske sikkert, at det forholder sig paa den Maade, og Følgen deraf er da, navnlig hvis Boguen skal fylbes paa mere end 2 Stationer,

at det første Smør maa affendes fra Mejeriet en eller to Dage tidligere, end det i og for sig var nødvendigt, hvis der i Godstoget var Jsbogne, hvori der paa de enkelte Stationer kunde sættes Stygods ind. Man skulde jo synes, at det let kunde lade sig gøre, naar man ser, at der i Persontogene kan gaa Mælkevogne, hvori der paa de forfællige Stationer under søe temmelig lange Ophold sættes Mælk ind. Man skulde da synes, at noget lignende kunde gøres i Godstogene med Hensyn til Smørvognene; men det viser sig, at Statsbanerne ere meget vanskelige at komme til Rette med paa dette Punkt, og der er uden Tvivl mange andre Punkter, Landbruget vedrørende, som jeg ikke har noget Kendskab til, hvor det er ligedan bevendt. Naar man ser paa det Slid, som det i en lang Mærække har været for Landbruget at blive hørt af de danske Statsbaner, kan man sige sig selv, hvilket Slid det vil blive for Landbruget at faa sine Fordringer hørte af Statsdampskibsdriften, hvis den kommer i Gang. Det vil der ikke gaa saaledes, som den ærede Ordfører nævnte, at, hvis det viser sig, at man trænger til Forbedringer, havde man det i sin Haand at indrette dem. Man har i sin Haand at forlange dem, men om man kommer til at indrette dem, bliver et andet Spørgsmaal. Jeg tror, det vil gaa hermed, ligesom det er gaaet med Statsbanerne. Naar saa Klagerne bleve stærkere og stærkere, og Misfornøjelsen breder sig, ja, hvad vil saa den ærede Indenrigsminister svare? Han vil have en overordentlig stærk Stilling, naar den Tid kommer. Han vil sige: Ja, det sagde jeg jo i Forvejen, jeg jagde i Forvejen, at man ikke vilde blive fornøjet med Statsdriften, nu ere mine Ord gaaede i Opsyndelse, det er ikke andet, end hvad I burde have ventet, I burde have lyttet til mine fornuftige og sagtyndige Raad. Jeg tror, at, naar en Minister staar frem og siger, at Embedsvæsenet paa et eller andet Omraade ikke dier, saa er der al Grund til at tro ham. Det er noget, der sjældent sker. Men skulde det saa endelig vise sig, naar Statsdriften først var indført, at man ikke — paa Grund af Tungheden i det hele Embedsmaskineri, som sikkert vil være vanskeligt at affæste — kunde komme til en tilfredsstillende Ordning, ja, saa var man alligevel bunden ved de dyre Skibe, som vare anskaffede, ved hele det Personel, som var ansat, og som jo skulde have Pension, hvis det blev affædiget. Derfor tror jeg, at det netop er Øjeblikket, inden man gaar til Statsdriften, nøje at tage under Overvejelse, om den virkelig kan antages at blive fuldt ud tilfredsstillende, og om der ikke gives andre